

การเก็บข้อมูล

4.1 ผู้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

ในการจัดรูปแบบการบริหารราชการ การวางแผนหรือโครงการ ที่ผ่านมาเป็นระบบที่เรียกว่า ข้างบนสู่ข้างล่าง (Top to bottom) ซึ่งหมายถึง การที่รัฐบาลผู้วางแผนได้กำหนดแนวทางหรือโครงการที่คิดว่าประชาชนต้องการ และกำหนดวิธีการหรือรูปแบบการดำเนินโครงการมาให้เป็นที่เรียบร้อย

ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยกระจายอำนาจสู่ชนบท เป็นการเปิดโอกาสให้สภาตำบลมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นและความต้องการที่แท้จริง ภายใต้กรอบแผนหลักที่กำหนดโดยรัฐบาล

อย่างไรก็ตามได้มีผู้ศึกษาและจัดแบ่งพวกที่จะแสดงความคิดเห็น หรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อใช้ในการวางแผนไว้ 3 พวกด้วยกัน คือ

1. คณะผู้ทำการวางแผน
2. ผู้นำ หรือผู้มีบทบาทในสังคมเป็นผู้ทำการ
3. คนทั่วไปเป็นผู้ทำการ

4.1.1 คณะผู้ทำการวางแผน

เป็นที่พบบ่อย ๆ ว่า เมื่อผู้วางแผนได้พิจารณาเสนอข้อพิจารณาสำหรับการประเมินผล (Evaluation) โครงการอะไรก็ตามเมื่อขึ้นมาแล้วก็มักจะทำการ Rank และ Weight ข้อพิจารณาเหล่านั้นด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นส่วนประกอบสำหรับการประเมินผลให้สมบูรณ์สำหรับโครงการ

อย่างไรก็ดีผลที่ออกมาในบางครั้งคณะผู้วางแผนก็ไม่ทราบแน่ชัดว่า ราษฎรทั่วไปต้องการอะไรที่แท้จริง จะเห็นว่าการประเมินผลโดยวิธีนี้มีขอบเขตของการวางแผนที่อยู่ในวงจำกัดมากเกินไป

4.1.2 ผู้นำ หรือ ผู้มีบทบาทในทางสังคมเป็นผู้ทำการ

การใช้ผู้นำกลุ่มชน หรือผู้มีบทบาทในกลุ่มชน (Community Leaders and Influentials) ในสังคมนั้นเป็นผู้พิจารณาทำการ Rank และ/หรือ Weight ข้อพิจารณาต่าง ๆ ในการประเมินผลโครงการ (Evaluation) จะได้ผลประโยชน์ที่เห็นชัดเจน 4 ข้อ ดังนี้

ก. ผู้นำกลุ่ม หรือ ผู้มีบทบาทในกลุ่มชนจะสามารถรับรู้และเข้าใจนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งเข้าใจความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มเต็มใจที่จะร่วมมือในเวลาทำโครงการต่าง ๆ เกิดความสะดวกในขั้นตอนของการทำให้เป็นผล (Implementation) เพราะเขาเหล่านั้นได้มีส่วนในการพิจารณาหลักเกณฑ์อยู่ด้วย อย่างไรก็ตามต้องเข้าใจกันว่าเขาเหล่านั้นไม่ใช่เป็นผู้ตัดสินใจโดยตรง แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดคกคกคกที่ใช้ในการตัดสินใจ

ข. ผู้นำกลุ่มชน หรือ ผู้มีบทบาทในกลุ่มชนเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มชนทั้งหมดในสังคมนั้นและเป็นผู้นำได้ หรือสามารถมีบทบาทในสังคมได้ ก็เพราะ เป็นที่ยอมรับกันจึงมักเป็นผู้ที่เข้าใจสภาพสังคมนั้นได้ดีพอที่จะเป็นตัวแทนได้ อีกทั้งตามปกติจะต้องเป็นคนที่สนใจในเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมนรอบตัวด้วย ผู้วางแผนสามารถเชื่อถือในความเป็นตัวแทนของกลุ่มชนทั้งหมดได้ นอกจากนั้นจะทำให้งานของผู้วางแผนง่ายขึ้นในการติดต่อขอความร่วมมือ

ค. ผู้วางแผนสามารถสรุปแนวความคิดเห็นได้ง่ายขึ้น โดยใช้การสุ่มตัวอย่างไม่มาก

ง. สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการสำรวจได้มากกว่าการทำ Public Opinion Survey

4.1.3 คนทั่วไปเป็นผู้ทำการ

ผลดีของวิธีนี้คือ การเป็นประชาธิปไตย และเป็นสิ่งที่คอบบปัญหาได้ดีที่สุดว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการอย่างไร การให้คนทั่วไปทำการ Rank และ/หรือ Weight ข้อพิจารณาสามารถทำได้ทั้งการออกเสียงทั้งหมด หรือสุ่มตัวอย่างโดยใช้ Survey Technique แบบต่าง ๆ

4.2 การแจกแจงแบบสอบถาม

4.2.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญของแต่ละข้อพิจารณา ซึ่งจัดเป็นประเภท Ranking โดยแบ่งออกเป็น 3 ข้อด้วยกัน คือ

1. เป็นการสอบถามข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ทำการตอบแบบสอบถาม
2. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับอาชีพ เสริมของผู้ตอบและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการใช้แรงงาน
3. เป็นการแสดงความคิดเห็นด้วยการจัดลำดับความสำคัญของข้อพิจารณาทั้ง 7 ข้อ

เนื่องจากแบบสอบถามเป็นประเภท Ranking ซึ่งมีข้อจำกัดในการสำรวจ คือ ผู้ตอบต้องเข้าใจลักษณะแบบสอบถาม ต้องอ่าน และตอบเอง ตลอดจนถึงต้องมีเวลาและความสนใจที่จะแสดงความคิดเห็นด้วย มิฉะนั้นจะทำมาผิด ๆ ทันที ซึ่งรายละเอียดแบบสอบถามจะมีอยู่ในหน้าถัดไป

4.2.2 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

ในหัวข้อ 4.1 ได้กล่าวถึงผู้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 3 พวกด้วยกัน แต่ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้แจกแจงแบบสอบถามไปยังกลุ่มชน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการ กรรมกร ลูกจ้าง และ พนักงาน ผู้นำ, ผู้มีบทบาทตามตำบล และกลุ่มประชาชนทั่วไป โดยได้แยกให้ความสนใจกลุ่มลูกจ้างผู้ใช้แรงงานเป็นพิเศษแยกออกมา

เพื่อให้ได้การประเมินผลที่เป็นการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มชนทุกกลุ่ม และไม่มีอคติ ไม่เอนเอียง เป็นความคิดเห็นของกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง ผู้วางแผนจำเป็นต้องสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มชนทุกประเภทและจำนวนผู้แสดงความคิดเห็น (Samples) ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ

โดยที่กลุ่มข้าราชการได้ทำการแจกแจงแบบสอบถามแก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในที่ว่า การอำเภอของจังหวัดลำพูน ศาลากลางจังหวัด และ โรงพยาบาลจังหวัดลำพูน กลุ่มที่สอง

ได้แก่ กรรมกร ลูกจ้าง พนักงานของห้างสรรพสินค้า บริษัทในตัว เมืองลำพูน กลุ่มที่สาม
ได้แก่ ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อนามัย กรรมการหมู่บ้าน กลุ่มเกษตรกร ตลอดจนผู้สนใจที่อยู่
ชนบททั้งที่เคยเข้าร่วมโครงการก่อสร้างถนนชนบทโดยใช้แรงงาน และไม่เคยรู้จักวิธีการ
ใช้แรงงานมาก่อน กลุ่มที่สี่ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยคนหลายอาชีพ เช่น แม่บ้าน
พ่อค้า แม่ค้า ฯลฯ ซึ่งได้แสดงผลการแจกแจงแบบสอบถามทั้งหมดในตารางที่ 4.1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามส่วนที่ 1

ให้ทำเครื่องหมาย X หรือ / หน้าข้อความที่ท่านต้องการเลือก โดยให้เลือก

เพียงข้อเดียว

ข้อ 1. เพศ () ชาย () หญิง หมู่บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

ข้อ 2. อายุ () ต่ำกว่า 20 ปี () 30-40 ปี () 40-50 ปี
() 20-30 ปี () 50-60 ปี () 60-70 ปี
() 70 ปีขึ้นไป

ข้อ 3. อาชีพ () รับราชการ () ลูกจ้าง,กรรมกร () ค้าขาย
() แม่บ้าน () เกษตร () พนักงาน
() นักศึกษา () อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อ 4. รายได้ต่อปี () 5,000- 10,000 บาท () 10,000- 30,000 บาท
() 30,000- 50,000 บาท () 50,000-100,000 บาท
() 100,000-200,000 บาท () มากกว่า 200,000 บาท

ข้อ 5. การศึกษาสำเร็จขั้นสูงสุด
() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา () วิทยาลัย
() มหาวิทยาลัย () อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อ 6. พาหนะที่ใช้ไปทำงาน
() รถยนต์นั่ง () รถมอเตอร์ไซด์ () สามล้อถีบ
() รถจักรยาน () เดิน () รถเมล์,สองแถว
() อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อ 7. จำนวนคนในครอบครัว.....คน ทำงาน.....คน
สถานะในครอบครัว () หัวหน้า
() สมาชิก

แบบสอบถามส่วนที่ 2

2.1 ท่านใช้เวลาในการประกอบอาชีพในส่วนตัวที่ 1 เดือนใน 1 ปี

2.2 นอกจากอาชีพในส่วนตัวที่ 1 แล้ว ท่านมีรายได้เพิ่มจาก

ชนิดของงาน (ประเภทของงาน)	เวลาการทำงาน เดือนต่อปี	รับจ้าง บาทต่อวัน	รายได้ประจำ บาทต่อเดือน	รายได้ บาทต่อปี
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 จากการทำงานในข้อ 2.2 โอกาสที่ท่านจะได้ทำงาน

- ก. เป็นประจำทุกปี
- ข. ไม่แน่นอน
- ค. อื่น 0 (ระบุ)

2.4 ได้เข้าร่วมตามโครงการสร้างงานของรัฐบาล

- ก. โครงการสร้างงานในชนบท (กสช.)
- ข. โครงการอื่น ๆ (ระบุ)

2.5 ถ้าหากมีโครงการก่อสร้างที่ต้องใช้แรงงานคนในการทำ ท่านคิดว่า

- ก. เข้าร่วมโครงการ
- ข. ไม่เข้าร่วมโครงการ

2.6 จากข้อ 2.5 ถ้าท่านเข้าร่วมโครงการ ท่านยินดีรับค่าจ้างแรงงาน

- ก. เท่ากับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ
- ข. ต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เพราะ
- ค. ไม่รับค่าจ้าง

แบบสอบถามส่วนที่ 3

กรุณาอ่านข้อความข้างล่างนี้โดยละเอียด แล้วพิจารณาจัดลำดับต่าง ๆ ตามความสำคัญมากน้อย โดยใส่ตัวเลขกำกับในช่องว่างหน้าข้อนั้น ๆ จะไม่มีข้อไหนที่มีตัวเลขซ้ำกันเพราะแต่ละข้อมีความสำคัญไม่เท่ากัน เลข 1 หมายถึงข้อความที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุด และเลข 7 หมายถึงข้อความที่มีความสำคัญน้อยที่สุด

- โครงการถนนชนบทที่สร้างขึ้นโดยใช้วิธีใช้แรงงานเพื่อสนับสนุนกลุ่มราษฎรให้มั่งคั่งและมีรายได้เพิ่มขึ้น
- โครงการถนนชนบทที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องก่อสร้าง เพื่อให้ถนนมีความแข็งแรงอย่างสูง
- โครงการถนนชนบทที่การก่อสร้างควรจะไม่มียุทธศาสตร์การควบคุมแรงงาน และไม่ต้องการควบคุมโดยใกล้ชิด
- โครงการถนนชนบทที่การก่อสร้างต้องคำนึงถึงเวลาที่ใช้
- โครงการที่มีส่วนช่วยในการลดการสูญเสียเงินตราให้ต่างประเทศในด้านเครื่องมือเชื้อเพลิง
- โครงการก่อสร้างถนนชนบท ที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการปรับปรุงและตัดแปลงเครื่องมือเครื่องใช้ในงานก่อสร้างขึ้นเองในประเทศ หรือในภูมิภาค หรือกระทำในจังหวัด
- โครงการที่คำนึงถึงราคาก่อสร้าง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการแจกแจงแบบสอบถาม

กลุ่มที่	ลักษณะกลุ่ม	จำนวนแบบ สอบถามที่ จ่ายออกไป	เปอร์เซ็นต์ ของผลรวม	จำนวนแบบ สอบถามที่ ได้คืนมา	เปอร์เซ็นต์ของ จำนวนแบบสอบถาม ที่จ่ายออกไป	จำนวนแบบ สอบถามที่ ใช้ได้	เปอร์เซ็นต์ของ แบบสอบถาม ที่ใช้ได้
1	ข้าราชการ	125	21.74	75	13.04	75	13.04
2	กรรมกร, ลูกจ้าง พนักงาน	125	21.74	81	14.09	69	12.00
3	ผู้นำ/ผู้มีบทบาท ตามตำบล	200	34.78	176	30.61	165	28.69
4	ประชาชนทั่วไป	125	21.74	88	15.30	71	12.35
	ผลรวม	575	100	420	73.04	380	66.08

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย